

STORTINGET

Representantforslag 238 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Per-Willy Amundsen, Erlend Wiborg,
Tor André Johnsen og Silje Hjemdal

Dokument 8:238 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Per-Willy Amundsen, Erlend Wiborg, Tor André Johnsen og Silje Hjemdal om kontroll med hvilke personer som engasjerer seg i arbeidet med ukrainske flyktninger

---

Til Stortinget

Bakgrunn

Det har i mediene den siste tiden blitt rapportert om at tidligere overgrepdomte norske borgere aktivt har engasjert seg i frivillig arbeid med ukrainske flyktninger. Dette har vakt reaksjoner fra flere hold, og i medieoppslagene har blant annet Kripos uttrykt sin bekymring rundt dette. Kripos peker også på manglende lovhjemler for å handle i de tilfellene hvor det avdekkes at tidligere overgrepdomte er i kontakt med ukrainske barn. Det de med dagens lovgivning kan gjøre i disse tilfellene, er å overta ansvaret for de aktuelle barna.

Det er ikke noe hjemmelsgrunnlag for at politiet kan foreta seg noe overfor de(n) tidligere overgrepdomte som i det konkrete tilfellet har arbeidet frivillig med ukrainske barn. Personen(e) må med dagens lovgivning dimiteres av politiet uten at man har noen kontroll med hva vedkommende foretar seg videre – herunder om vedkommende på nytt vil forsøke å komme i kontakt med ukrainske flyktninger. Det er med dagens lovgivning følgelig ikke mulig å ha kontroll på at tidligere overgrepdomte ikke får engasjere seg og arbeide frivillig med de sårbare barna som befinner seg i flyktningstrømmen.

Forslagsstillerne vil ikke mistenkeliggjøre alle de nordmenn som har meldt seg som frivillige hjelpere i den krevende situasjonen Europa nå står i som følge av situasjonen i Ukraina. Men i en situasjon hvor det rapporteres om at flere norske borgere som tidligere er domfelt for overgrep mot barn, aktivt søker å få bistå med arbeidet rundt ukrainske barn, og Kripos på denne bakgrunn flagger problemstillingen via media, er det all mulig grunn for samfunnet ved den lovgivende forsamling til å reagere og ta grep.

Forslagsstillerne mener det er Stortingets plikt som lovgiver å raskt få på plass den tilstrekkelige lovgivning for å beskytte de sårbare barna som nå har flyktet fra et hjemland i ruiner, mot norske overgripere som søker å utnytte situasjonen for å finne overgrepsofre. Alternativet å ikke foreta seg noe vil – slik forslagsstillerne ser det – være å akseptere en varslet katastrofe. I en situasjon der regjeringen ikke viser handlekraft til umiddelbart å få på plass de nødvendige lovhjemler for å beskytte de ukrainske barna, fremmes det med dette forslag for Stortinget.

Det pekes på at en mulighet kan være en tidsbegrenset hjemmel for preventiv tvangsmiddelbruk etter mønster av straffeprosessloven § 222 d, for å sikre hjemmel for pågrepelse og eventuelt varetektsfengsling ved tilfeller der tidligere overgrepdomte har engasjert seg på frivillig basis i arbeid med ukrainske barn. En slik løsning må i så fall vurderes opp mot de skrankene for pågrepelse og fengsling som følger av Grunnloven.

En annen mulig løsning det vises til, er krav om godkjenning på bakgrunn av vandelskontroll for de som frivillig vil arbeide med flyktninger, med tilhørende straffebestemmelse med en strafferamme som kvalifiserer for varetektsfengsling av de som driver denne typen virksomhet uten godkjenning. En slik ordning burde

være gjennomførbar uten vesentlig bruk av politiressursene som nå trengs til å håndtere flyktnings situasjonen.

Forslaget går ut på at regjeringen bes om å fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre umiddelbart opphør av at tidligere overgrepsoferte får arbeide med ukrainske flyktninger på frivillig basis, og kontroll med hvilke mennesker som får arbeide tett på denne sårbare gruppen av mennesker. Det å finne den mest hensiktsmessige og effektive måten for gjennomføringen overlates med det til regjeringen. Det sentrale for forslagsstillerne er målet om å beskytte de sårbare barna i strømmen av flyktninger fra de som vil utnytte situasjonen til å finne nye overgrepsofre. Dersom regjeringen skulle komme til at det ikke er gjennomførbart å få etablert et tilstrekkelig kontrollregime, vil forslagsstillerne at det vurderes om totalforbud mot privat bistand er nødvendig for å sikre en effektiv beskyttelse mot overgrep for de sårbare menneskene som befinner seg i flyktningstrømmen.

Slik forslagsstillerne ser det, handler dette om å være på riktig side av historien. Den siden som konfrontert med politiets bekymring rundt overgrepsoferte nordmenn som søker kontakt med sårbare ukrainske barn, viste handlekraft og besørget beskyttelsen av disse barna, og ikke den siden som ikke foretok seg noe på

bakgrunn av politiets bekymringer, og som vil måtte henviser til gjeldende lovgivning dersom man om noen år får høre historiene om hva ukrainske barn som flyktet til Norge, ble utsatt for av noen av de frivillige som tok imot dem, og hvordan dette har preget og kanskje fremdeles preger livet deres på en negativ måte.

Forslagsstillerne mener dette bør være et enkelt valg. På den ene siden har man det svært tungtveiende hensynet til å beskytte disse utsatte barna mot overgrep. På den andre siden kan ikke forslagsstillerne se at det foreligger noen verneverdig interesse i at tidligere overgrepsoferte skal få drive frivillig arbeid med sårbare barn.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre kontroll med hvilke personer som på frivillig basis får arbeide med ukrainske flyktninger, og forhindre at personer med historikk som overgriper får utføre slikt arbeid.

26. april 2022

Sylvi Listhaug

Per-Willy Amundsen

Erlend Wiborg

Tor André Johnsen

Silje Hjemdal

